

Forbundet viser styrke

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Ny streik: Meklinga brøt sammen fordi Fagforbundet krevde samme lønn og pensjon i private, kommersielle sykehjem som i kommunale sykehjem. Hele forbundet, og resten av LOs 900 000 medlemmer, står bak kravet. Streikeviljen i Oslo var stor. Blant streikevaktene: Jeya Kandasamy, Eva Anne Jensen, Vikram Kapoor, Martha Nerayo og Gerd Helene Borgersen.

Side 3

Nederlag for NAV

En ny avgjørelse fra høyesterett gjør at NAV må endre sin strenge fortolkning av folketrygdloven. Dommen kan bli viktig i kvikksølvsakene.

Side 3

ILLUSTRASJON TRUDE TIJNSVOLD

Privatiserer på tross

Politikerne i Oslo og Stavanger er ivrige etter å konkurranseutsette sykehjem.
– Etter Adecco-skandalen skulle man tro at de ville bremse, sier Roger Dehlin, nestleder i Fagforbundet Oslo.

Side 4-5

FOTO: MONICA SCHANCHE, FAGBLADET

Eventyrlig innmelding

Fagforbundets røde saccosekker og nystekte vafler var populære innslag på studentfestivalen STUDiO 2012.
– Kjempemoro, jubler Eirik Lie fra Fagforbundets studentforum i Oslo.

Side 7

FOTO: MORTEN KRISTENSEN

NYHET

Vi verver igjen

Startskuddet for Fagforbundets nye verveoffensiv for ansatte i barnehager, skoler og i SFO/aktivitetsskoler gikk 8. august.

Vervegruppa og SKKO har satt sammen en pakke som blir sendt ut til 461 lokale fagforeninger som har medlemmer i oppvekstsektoren. Pakken skal brukes i forbindelse med arbeidsplassbesøk.

Pakken inneholder:

- Fagforbundet for deg som jobber i barnehage (oppdatert brosjyre)
- Fagforbundet for deg som jobber i skole/SFO (oppdatert brosjyre)
- Fagforbundet for deg som jobber som førskolelærer (ny brosjyre)
- Fagbladet temahefte nr. 21 «Barnehagen i endring»
- o-6 Magasinet, tema inspirasjon
- Plakat med nødnummer og kontaktinformasjon til lokal fagforening.

Fagforeningene kan etterbestille fra pakken, og bestille håndbøkene for ansatte i barnehager og skole/SFO fra postavdelinga i K15.

Stort vervepotensiale

Barnehagesektoren er i sterk vekst. Særlig innen private barnehager der organisasjonsgraden har vært altfor lav, altfor len-

ge. I fjor gjennomførte Fagforbundet en storstilt vervekampanje i private barnehager, og fikk 1000 nye medlemmer. Men 80 prosent er fremdeles uorganiserte.

– Det er 88 800 ansatte i norske barnehager, så det er klart at vervepotensialet er stort. Når det gjelder private barnehager ligger vi langt, langt etter.

– Dette er et veldig viktig politisk område for Fagforbundet, både som en del av det enkelte barns barndom og utvikling, og for arbeidslivet og samfunnet som helhet. Det setter foreldrene i stand til å delta i arbeidslivet, og er grunnleggende for likestillingen, sier Mette Henriksen Aas, leder av Seksjon kirke, kultur og oppvekst.

Det overordnede for Fagforbundet er at alle barnehager skal være gode barnehager for barna, og gode arbeidsplasser for de ansatte.

– Vi er opptatt av at de ansatte i private og offentlige barnehager skal ha likeverdige lønns-, pensjons- og arbeidsforhold. Vi ønsker at alle private barnehager skal opprette tariffavtale. Derfor er det viktig å få mange nye medlemmer som kan stå bak det kravet, sier Mette Henriksen Aas.

TEKST OG FOTO: MARIANNE BILLING

Høsten 2012: Tid for debatt

2013 blir et travelt år med både LO-kongress og landsmøte i Fagforbundet, med seksjons-, ungdoms- og pensjonistkonferanse i forkant. I tillegg er det stortingsvalg.

2013 blir et aktivt år hvor mange store spørsmål skal avgjøres av medlemmer og tillitsvalgte i Fagforbundet. Debatene skal vi derimot ta i høst. En demokratisk organisasjon som Fagforbundet har grundige prosedyrer når politiske føringer for de neste fire åra skal legges.

Landsmøte

Fagforbundets 3. ordinære landsmøte holdes 11.–15. november 2013. På dagsordenen står nytt prinsipp- og handlingsprogram, valg og andre organisasjonssaker. Prinsippprogrammet definerer verdigrunnlaget vårt, og handlingsprogrammet beskriver de veivalga forbundet må ta for å ivareta disse verdiene. Derfor er det viktig med en bred debatt i hele organisasjonen om Fagforbundets politiske plattform.

Seksjonenes landskonferanser avholdes i september, i god tid før landsmøtet. Seksjonene behandler yrkespolitiske og yrkesfaglige spørsmål. Ledere for seksjo-

nene velges på seksjonskonferansen, det vi si at fire av arbeidsutvalgets medlemmer fram til 2017 velges under disse konferansene fra 23. til 26. september.

Ungdomskonferansen holdes 24.–29. september. Der blir leder, nestleder og sentralt ungdomsutvalg valgt. Konferansen vedtar sitt eget ungdomspolitiske handlingsprogram.

Pensjonistene har sin konferanse 17.–20. september. De velger også leder, nestleder og sentralt pensjonistutvalg. De vedtar eget pensjonistpolitisk handlingsprogram.

Travel 2012-høst

Fristen for fylkeskretsene til å komme med forslag til landsmøtet er satt til 1. desember 2012. Ledelsen i fylkeskretsene har ansvaret for å informere fagforeningene om fristene som gjelder for at de respektive fylkene skal rekke å behandle innkomne forslag, før det videresendes 1. desember. Seksjonsstyrene skal be-

handle sine forslag og sende dem inn med samme frist. I tillegg til alle forberedelsene til eget landsmøte, kommer innsatsen som Fagforbundet som organisasjon må gjøre før LO-kongressen.

LO-kongressen

LO-kongressen går av stabelen fra 3. til 7. mai 2013. Forbunda og LOs fylkeskonferanser har forslagsrett til kongressen. Debatten i forbundenes grunnorganisasjoner og i fylkene munner ut i forslag som skal behandles på kongressen. Forslagene fra Fagforbundets organisasjonsledd ble sendt inn før fristen som var 1 august 2012. Fagforbundet sender sine endelige forslag til LO innen 1. november 2012.

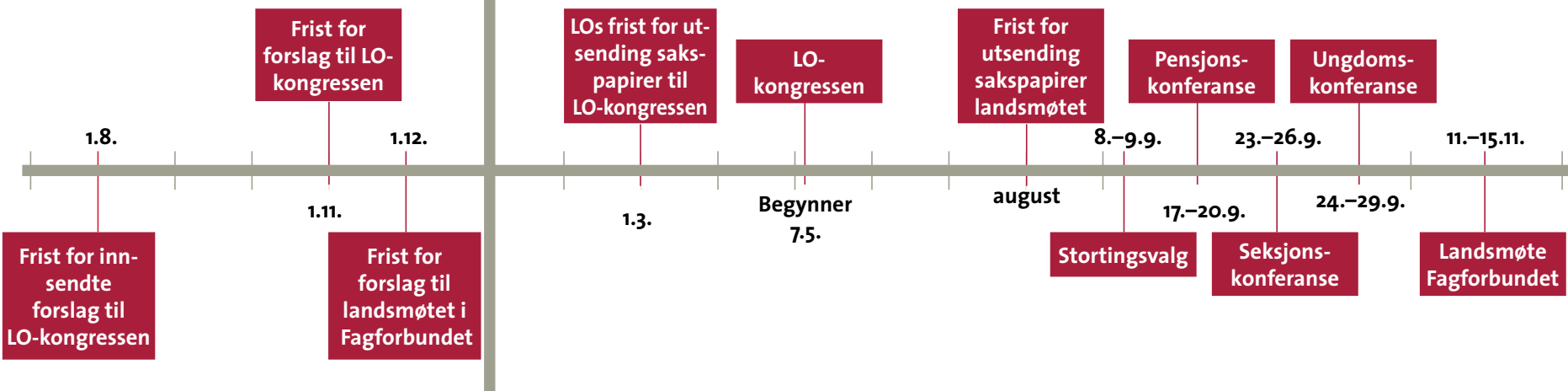
Det er LO-sekretariatet som på grunnlag av alle innsendte forslag innstiller til vedtak til punktene på dagsorden under kongressen. Sekretariates innstilling skal ut igjen til alle forbunda innen 1. mars 2013.

Valgkamp innimellom

Den lange valgkampen er kommet for å bli. I høst inviterer LO til ny debatt under logoen «LO på din side». LOs medlemmer inviteres igjen til å si ifra hva de mener er de viktigste faglige og politiske sakene i neste storingsperiode fra 2013 til 2017. Medlemmenes krav skal forankres på LO-kongressen i mai 2013, og de politiske partiene må gi LO-medlemmene klar melding. Debatten starter i september/oktober 2012, og går utover vinteren. Den forrige åpne medlemsdebatten i LO var i forkant av stortingsvalget i 2009. Det kom inn mange tusen forslag fra medlemmene, som tydeliggjorde de politiske skillelinjene i samfunnet.

GEIRMUND JOR/RANDI TEVIK

2012 | 2013

Streik

– Alle medlemmer og alle tariffområder er like viktige for Fagforbundet, og streiken dere gjennomfører angår et helt arbeidsliv.

Det er meldinga fra forbundsleder Jan Davidsen til sykehjemsansatte i konflikt.

Fagforbundet tok 22. august ut ansatte i private, kommersielle sykehjem, i streik. Meklinga mellom Fagforbundet og NHO Service førte ikke fram. Selskapene som driver private, kommeriselle sykehjem ville ikke innfri kravet om likebehandling mellom ansatte på samme sykehjem, eller mellom ansatte i kommunale og ideelle sykehjem.

– Gjør du samme jobb, skal du ha rett til samme pensjon, lønn og arbidsvilkår, mener Fagforbundet.

Krav folk forstår

Det er en allmenn oppfatning blant arbeidsfolk at kravet er både rettferdig og logisk. De som streiker får støtte fra kolleger, pårørende og en samla fagbevegelse. Det urettferdige i at sykehjemsansatte får ulike vilkår avhengig av hvilken arbeidsgiver de har, er lett å skjønne for folk.

– Vi skal stå løpet ut, sa Jan Davidsen på et streikemøte i Oslo 27. august. Fagforbundet har menneskene, kunnskapen, informasjonenevnen og penger til en langvarig, rettferdig kamp, sa han videre. Hele Fagforbundet berømmer de som fronter fighten i de private, kommersielle sykehjemmene.

Motparten, med direktør Petter Furulund i spissen, framstiller konflikten som en politisk streik. Jan Davidsen avviser det, og mener slike utspill i et tariffoppgjør er både Petter Furulund og hele NHO uverdige.

FOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

Streikestøtte: En rettferdig streik vi skal vinne, var budskapet fra Jan Davidsen til streikende helsearbeidere i Oslo.

FOTO: NINA MONSEN, FAGBLADET

Streikestemning i Asker: Siv Irene Nesse, hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Asker, leder allsang under en markering for streiken ved Risenga bo- og servicesenter.

– Fagforbundet har en rettferdig sak, og selv om motparten opptreir uverdige, skal vi huske hva verdighet er, både når det gjelder å ta vare på gamle og syke, og på de ansatte som gjør en viktig og krevende jobb, sa Davidsen ved inngangen til streiken.

Per 31. august har Fagforbundet medlemmer i streik ved sykehjem i Hordaland, Oslo og Asker. I det Oss tillitsvalgte

går i trykken er streikeviljen fortsatt stor og støtten til de som streiker øker.

Følg med på www.fagforbundet.no
Les mer om private sykehjem side 4-5.

RANDI TEVIK

Ønsker helhet i lokale forhandlinger

Lokale forhandlinger står for døra. Tillitsvalgte oppfordres til å følge landstyreets vedtak lojalt og snakke med én stemme over det ganske land.

I årets tariffoppgjør ble det avsatt en pott til lokale forhandlinger på 1,2 prosent, med virkning fra 1. august 2012. Potten skal nå fordeles. Hvor stor del av dette som vil gå til Fagforbundets medlemmer, avhenger av Fagforbundets tillitsvalgte.

Lokale krav

Alle lokale fagforeninger har mottatt heftet «Policydokument – oppfølging av tariffoppgjøret 2012». Dette er først og fremst ment til tillitsvalgte i KS-området. Det er her Fagforbundet har flest medlemmer og her vil det forhandles først.

– Det er viktig at alle tillitsvalgte som skal gjennomføre forhandlinger lojalt følger opp med krav som er i samsvar med landsstyrets prioriteringer. Det kan være krav om faste, hele stillinger, uttelling for kompetanse og krav om likelønn, understreker Jan Helge Gulbrandsen, som har ansvar for tariffoppgjørene i Fagforbundet.

Gulbrandsen minner om at krav om uttelling for kompetanse gjelder både formalkompetanse og realkompetanse. Det finnes gode forslag til dette i policydokumentet.

Uttelling for kompetanse

– Flere av sakene vi ikke fikk gjennomslag for i hovedoppgjøret, må lokale tillitsvalgte følge opp nå gjennom de lokale forhandlingene, sier Gulbrandsen. Han mener løpet ikke er kjørt verken for uttelling for kompetanse eller kravet om heltid.

Den lokale potten er noe større enn den tidligere har vært og gir etter Fagforbundets mening muligheter til å fullføre arbeidet med å få uttelling for tilleggs-, spesial, etter- og videreutdanning. Gulbrandsen mener det skulle være mulig å få på plass et permanent system for dette.

Bruk dokumentet

Policydokumentet må leses og diskuteres av tillitsvalgte som skal ut i forhandlinger. Jan Helge Gulbrandsen oppfordrer fagforeningene til å dra med medlemmene i disse prosessene.

– Engasjer medlemmene, arranger medlemsmøter og informer om hvilke krav som stilles og hvordan det utvikler seg. Kravene må forankres hos medlemmene, sier Gulbrandsen.

Tariffavtalen forplikter

Fagforbundet understreker i policydokumentet at de lokale forhandlingene skal føres etter nye, mer forpliktende og klargjørende bestemmelser i tariffavtalen.

Der står det blant annet at lønnspolitikken skal bidra til å:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester

Lønnspolitikken skal fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene, og skal utformes og virke slik at kvinner og menn likebehandles i vurdering av lønn og forfremmelser.

KARI-SOFIE JENSEN

Privatisering:
Hva er du redd for?

Tone Follingmo, hjelpepleier og tillitsvalgt Ammerud-lunden sykehjem i Oslo

– Det vi er redde for, er at vi vil miste opparbeidede rettigheter og de godene vi har. Det er så mange ting; lønn, pensjon, trygghet og forutsigbarhet. Velferdspermisjon faller kanskje bort, samtidig som vi vil miste forskuttering av lønn under sykdom. Vi var jo private i mange år, og slet med å få vite rettighetene våre. Da vi var styrt av Adecco var det tungt å være tillitsvalgt, de var lite samarbeidsvillige og hvis du prøvde å ta opp noe, møtte du veggen

Trond Helland, leder Fagforbundet Rogaland

– Det er stille før stormen. Vi har mange blå og mørkeblå kommuner. Jeg frykter at de legger et løp nå for å ha alt klart hvis det blir regjeringsskifte i 2013. Politikerne i Stavanger drar på studietur til Drammen for å se på konsekvensene av konkurranseutsetting. Hvis man får en endring av rammebetingelsene og arbeidsmiljøloven etter valget, slik at de ansatte ikke har de samme rettighetene lenger, vil konkurranseutsettingen nesten drive seg selv.

Ingrid Lettrem Olsen, hovedtillitsvalgt, SHS i Fagforbundet Tromsø

– Jeg er mest bekymret for hvordan arbeidstakernes rettigheter blir påvirket. Høyrepolitikerne sier at privatisering skal gi valgfrihet og bedre kvalitet. Men det blir ikke mere valgfrihet, for det må fremdeles være like mange folk til å drive samme antall sykehjem. De samme menneskene vil utføre den samme jobben, bare på dårligere vilkår. Den eneste måten de kan spare penger, er på de ansattes lønn og pensjon.

Christian Zammit, leder Fagforbundet Arendal

– En underminering av de ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Så enkelt er det. Det er der bedriftene har mulighet til å spare penger.

OSS fire på gangen

NYHET

Full fart: Byrådet i Oslo ruller ut privatsering av eldreomsorgen.

I august ble fire kommunale sykehjem i Oslo satt ut på anbud og til neste år skal fire nye legges ut. Byrådet har vedtatt at alle nye sykehjem som bygges skal vurderes for privat drift.

Vil ikke bremse barbarisk privatisering

Etter at Fagforbundet avslørte at å sette bestemor ut på anbud ikke gjør tjenestene billigere, har byrådet i Oslo sluttet å snakke om pris. Nå snakker de kun om kvalitet.

– Vi har til gode å se ett eneste bevis for at kvaliteten på sykehjemstjenestene har blitt bedre, sier nestleder i Fagforbundet Oslo, Roger Dehlin.

For å vinne anbud legger kommersielle leverandører seg på minimumskravene. Oss tillitsvalgte spurte eldrebyråd i Oslo kommune, Aud Kvalbein (KrF), hvordan kvaliteten kan bli bedre når grunnbemanningen blir lavere.

– Ved anskaffelse av sykehjem drift stiller Sykehjemsetaten som minimumskrav at det til ordinær somatisk sykehjemsplass skal være pleiefaktor 0,71 for personell direkte knyttet til beboerne. Dette må anses som en god bemanning, svarer Kvalbein.

Taper uansett

– Etter Adecco-skandalen skulle man tro at byrådspolitikere ville satt bremsene på.

– Ved Ammerudlunden sykehjem i Oslo jobbet de ansatte opp til 84 timer i uka uten overtidsbetaling, og sov i bomberommet. De drev med 18 årsverk for lite uten at kommunen foretok seg noen ting. Etter en rekke medieoppslag ble sykehjemmet til slutt overtatt av kommunen, forteller Dehlin.

Men etter å ha hatt trygge arbeidsvil-

kår i et knapt år, skal Ammerudlunden ut på anbud igjen.

– Det er rett og slett barbarisk overfor de ansatte. Endelig har de hatt litt ro etter lang tid med kommersiell drift. Og nå er byrådet i gang igjen. De ansatte har opplevd så mye usikkerhet om egen jobb. Deres erfaring er at de har hatt en arbeidsgiver de ikke kan stole på. Og de vet at de taper uansett, slår han fast.

Forsvarer konkurranseutsetting

Aud Kvalbein forsvarer konkurranseutsettingen av Ammerudlunden.

– Da kommunen hevet kontrakten med Adecco i mars 2011, var det hele tiden meningen at sykehjemmet skulle ut på ny anbudsrunde. Det kommunale foretaket Omsorg Oslo KF ble spurt om å drive sykehjemmet i påvente av ny driftsleverandør. Når Sykehjemsetaten nå ber om tilbud til videre drift av sykehjemmet, er dette for å oppfylle bystyrets tidligere vedtak om konkurranseutsetting, sier Kvalbein.

Handler om ideologi

Det tok ett år fra kommunen overtok til de fikk rettet opp i de ansattes pensjon. Fagforbundet forhandler ennå om utbetaling av overtidsbetaling fra 2006 og 2007.

– De ansatte har ikke fått det de har krav på. Arbeidsgiverpolitikken i Oslo kommune er på et lavmål. Jeg skjønner ikke hvordan de kan forskjellsbehandle

sine egne ansatte sånn. Det handler ikke om økonomi og kvalitet, det handler om ideologi, sier Dehlin.

Kvalbein mener konkurransen fremmer kvalitet.

– I byrådserklæringen understreker byrådet at vi ønsker at sykehjemmene i Oslo drives både av kommunen, av ideelle aktører og av andre private. Samspillet mellom disse ulike aktørene får fram gode kvaliteter som kommer sykehjemsbeboerne til gode, sier Kvalbein.

Vil ikke ha arbeidsgiveransvar

Fire nye sykehjem skal ut på anbud neste år. Drastisk, mener Roger Dehlin.

– Kommunen vil ikke eie sykehjem. Det er bare 29 kommunale sykehjem igjen etter den forrige runden, og nå skal altså en tredjedel over på private hender. Byrådet påstår at dette vil gi et bredere tilbud. Jeg vil gjerne vite hvordan. Det er samme personale som jobber der, og det er samme grunnbemanning. Brukerundersøkelser der sykehjemmene selv velger ut pasienter og pårørende til å svare, og utelukker de ansatte, er ikke verdt papiret de er skrevet på, slår Dehlin fast.

Mister god tjenestepensjon

Nestlederen mener den eneste måten de private kan tjene penger på er å kutte i de ansattes lønns- og pensjonsrettigheter.

– I kommunen får du en pensjonsordning på 70 prosent. Det koster ca 15 prosent av brutto normalinntekt. Når job-

ben din havner på private hender, får du en innskuddsordning på to prosent av lønn. Å regne ut hvor mye folk taper er vanskelig, fordi det kommer an på stillingsprosent, stillingsbetegnelse osv. Men vi har eksempler på at folk taper 75 000 kroner i året. Og når virksomheten stadig bytter eier, tar arbeidsgiveren fra deg muligheten til en god tjenestepensjon, sier Dehlin.

Forsvarer ulikhet

Eldrebyråden synes det er uproblematisk og viser til inngåtte avtaler.

– Ansatte i Oslos kommunale sykehjem, har lønns- og pensjonsvilkår som avtalt mellom Oslo kommune og de ansattes organisasjoner. Ansatte i privat drevne sykehjem er ikke ansatt i Oslo kommune. De lønnes etter tariffavtale inngått mellom arbeidsgiver og ansattes organisasjoner. Pensjonsvilkårene er også ulike i Oslo kommune og i privat sektor.

– *Spørsmålet gjenstår: Hvordan kan denne ulikheten forsvares?*

– Det ligger et premiss bak dette spørsmålet som jeg ikke er enig i, nemlig at det skal være lik lønn uavhengig av hvem som er arbeidsgiver. Et slikt samfunn har vi ikke i Norge. Tariffavtaler inngås mellom arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiverne. Det er disse som regulerer lønn og pensjon i arbeidslivet, sier Kvalbein.

Hvor ble det av vernerunden?

Arbeidsmiljøet skal ikke være tema en gang i året, men jobbes med hele tiden. Det er daglig samspill som gir resultater, og en fast vernerunde kan gjøre underverker. Gjerne ukentlig.

Arbeidsmiljøundersøkelser kommer i stadig mer avanserte former, der vi klikker oss gjennom opptil hundre spørsmål og påstander som vi skal mene noe om. Alt for sjelden spør man om hensikten med

undersøkelsen. Betyr dette noe for oss på den enkelte arbeidsplass, eller er det ledelsens behov for flotte statistikker som styrer?

Jo mer ressurser det brukes på slike un-

dersøkelser, bearbeidelse, tilbakemeldinger og konsulenter, desto mindre ressurser blir brukt til å gjøre noe med de arbeidsmiljøproblemene som avdekkes. Hvis det avdekkes noe i det hele tatt, da...

ILLUSTRASJON: SIDSEL HJELME, FAGBLADET

ntisering

Hadde ikke drevet like godt

– Vil det være interessant for private tilbydere å drive sykehjem og barnehager hvis de ansatte får de samme lønns- og pensjonsrettighetene som i kommunal virksomet?

– Dette er et spørsmål som du må rette til private tilbydere. Jeg kan ikke svare på vegne av dem, sier Kvalbein.

Administrerende direktør i NHO Service, Petter Furulund, fikk samme spørsmål av Klassekampen under streiken i private sykehjem i Oslo.

- Ja, men vi hadde nok ikke drevet like godt. Våre bedrifter bruker lønn som et mye mer aktivt virkemiddel, vi differensierer mer for å få de beste ansatte, og for å motivere de ansatte til best mulig innsats. I det offentlige får man det samme uansett om man yter lite eller mye, sa Furulund til avisa.

Pensjon betaler fortjenesten

Spesialrådgiver i Fagforbundet, Steinar Fuglevaag, mener det er opplagt at det er redusert kvalitet på arbeids- og pensjonsvilkår som betaler fortjenesten til de kommersielle aktørene, og gir kommunen lavere pris.

– De ideelle sykehjemmene har lik pensjonsordning som kommunen, de kommersielle har det ikke. Dermed taper også de ideelle aktørene anbudskonkurransen. Slik kan vi ikke ha det, påpeker Fuglevaag.

MARIANNE BILLING

Stavangerpolitikere på studietur

FrP og Høyre i Stavanger vil privatisere for å spare penger. Derfor har toppledelsen vært på studietur til Oslo, Drammen og Bærum for se på konsekvensene av konkurranseutsetting.

– Det er synd at Høyre nå er med på FrPs kjøp, sier Annette Dahl Wiig, leder av Fagforbundet Stavanger. Hun er redd at politikere på tur kun ser de konsekvensene som fremmer deres ideologi om at privat er best.

Het sak i høst

Konkurranseutsetting er den politiske saken som vil prege Stavanger i høst.

– Høyre har lenge vært tilbakeholden til full konkurranseutsetting, sier Wiig. Men hun konstaterer at en ny generasjon høyrefolk er på vei inn.

– For nå er partiet på gli mot markedsliberale Frp.

I 2000 skilte Stavanger sin Bygg-, bolig- og eiendomsavdeling ut i Stavanger Eiendom AS, som forvalter, og Stavanger Byggdrift KF, som utfører driften. Hvert sykehjem, skole, barnehage og administrasjonsbygg kalles for en «bruker».

– Dette bestiller- og utførersystemet er skreddersydd for konkurranseutsetting, så vi frykter det verste, sier lederen for over 3000 kommunalt ansatte.

Jobber offensivt

Fagforbundet Stavanger jobber hardt for å påvirke både politikerne og folk flest, og foreningslederen har sagt klart fra.

– Politikerne reiser til feil steder, sa Wiig den 15. august i Rogalands Avis.

Trondheim er et eksempel på en kommune som har tatt tjenestene tilbake. Det har gitt både bedre tjenester og

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Roper varsko: Stavangerpolitikere vil konkurranseutsette. Sett heller pris på den jobben ansatte gjør, sier Annette Dahl Wiig.

bedre lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte. Både Sverige, Danmark og andre europeiske land rekommunaliserer også tjenester. Med dette bakteppet velger altså politikerne i Stavanger å satse både kommunens kompetente medarbeidere og skattebetalernes penger på private, kommersielle selskaper.

– Forstå det den som kan, sier Annette Dahl Wiig.

RANDI TEVIG

Vil ikke lære

Høyrepolitikerne vil ikke lære av andres erfaring med privatisering. Hvorfor ser de bort fra forskningen fra Sverige og Storbritannia? – Det handler om ideologi, sier Helene Bank.

FOTO: MONICA SCHANCHE, FAGBLADET

Høyrepolitikerne velger å se bort fra evalueringsrapportene som har kommet fra blant annet Sverige og Storbritannia. Vi spør spesialrådgiver Helene Bank (bildet) i For velferdsstaten hva

grunnen kan være.

– Høyresida har et rent ideologisk ønske om å styrke de private og svekke fagorganisering – uansett pris. Tanken er at det offentlige kan drives som et konsern, at ansatte skal bli gode bestillere og at konkurranse driver prisene ned og teknologiutviklingen opp. En slik tenkning forsterker et todelt arbeidsmarked, både når det gjelder lønn og utviklingsmuligheter.

– *Hvorfor er det vi som må bevise at privatisering er dumt, mens disse politikerne slipper å bevise at det er smart?*

– Sentrum og venstresida i politikken er ikke klare nok på å utfordre det ideologiske hos høyresida. Det skyldes nok at de er drevet på defensiven gjennom 30 års nyliberal politisk dominans. Akademisk tenkning baserer seg i stadig mindre grad på erfaringer. I stedet ønsker akademia i stadig større grad å identifisere seg med det naturvitenskapelige – det vil si formler og alt som kan regnes og telles. Toppene i partiene, og delvis i administrasjonen, kommer i stor grad fra denne tradisjonen.

– Samtidig får de to profesjonene økonomer og journalister styre kommentatorrommet i rollen som eksperter, uansett egne holdninger. Derfor blir 30 år gamle myter til etablerte sannheter som det er vanskelig å bryte gjennom, forklarer Helene Bank.

KARI-SOFIE JENSSEN

Nytt opptak – nye muligheter

Grip sjansen til å bli med i «Saman om ein betre kommune» innen 30. september. Sammen utvikler vi kvalitet og heltid. Omstillingsenheten hjelper gjerne til med å få fart på raketten.

Statsråd Liv Signe Navarsete har invitert til nytt opptak i programmet «Saman om ein betre kommune». Kommunene får nok en mulighet til å søke seg inn for å drive utviklingsarbeid. Trepартssamarbeid skal ligge til grunn for arbeidet. Søknadsfristen er 30. september. Ved behov kan Omstillingsenheten gi innspill i søkeprosessen.

Statsråden skriver i sitt invitasjonsbrev: «*Av søknaden skal det gå fram korleis kommunen har/vil forankra arbeidet med søknaden hjå folkevalde, leiarar og medarbeidarar/tiltitsvalde i forhandlingssamanslutningane. Det må vidare synleggjerast korleis kommunen vil organisere/etablere prosjektet slik at desse aktørane deltek ut frå sine ulike roller.*»

Prosjektene kan handle om:

- sykefravær/nærvær
- heltid/deltid
- kompetanse/rekruttering
- omdømme

Denne gangen legger kommunal- og regionalministeren vekt på at nytenkning innenfor disse temaene blir viktig for hvilke kommuner som velges ut:

«*Hovudtema i programmet vil framleis vere dei same, men i denne runden vil eg opne for søknadar som viser vilje til å tenkje nytt og innovativt rundt programmets problemstillingar. Innovasjon og fornying vil vere viktig for berekraftige kommunale tenestar i framtida. Det handlar til dømes om korleis ein organiserer tenestene, bruk av ny teknologi og samarbeid med pårørande, frivillig sektor og andre.*»

Handler om heltid

Etter at FAFO-rapporten «Hvordan kan kommunene tilby flere heltidsstillinger?» ble lagt fram i våres, har det blitt sterkere fokus på heltidstekning og innføring av en heltidskultur i kommunesektoren. På et frokostseminar i forbindelse med lanseringen av FAFO-rapporten uttalte lederen i Fagforbundet, Jan Davidsen:

– Vi har klart å sende folk til månen og raketter til Mars. Da må vi kunne klare å organisere helsesektoren med fulle stillinger.

Ett av Fagforbundets bidrag er å utvikle «Saman om ein betre kommune» og rekruttere kommuner til programmet. Vi oppfordrer våre tillitsvalgte og ledere til å arbeide aktivt for at deres kommune skal søke opptak.

OMSTILLINGSENHETEN

Hvor verdifullt er det egentlig å vite hvor trivelige vi er i gjennomsnitt? Hvor verdifullt er det å vite hvor mange som kjenner til mobbing, uten at vi får vite hvem som trenger hjelp?

Kan hende det ikke alltid må gjøres så omfattende. Hvor ble det av den alminnelige vernerunden? Hvorfor ikke ta en runde der leder og verneombud snakker direkte med de som eier arbeidsmiljøet og

vet best hva som er bra, og hva som ikke er så bra? Arbeidsmiljøet vårt skal ikke være tema en gang i året, men jobbes med hele tiden, derfor må vernerundene også være hyppige. Kanskje så ofte som en gang i uka. Det trenger ikke ta så mye tid, 10-15 minutter kan være nok. Risikoforholdene må være avgjørende for hyppigheten, og hva man skal se etter – hva er viktig hos oss?

Tema kan også variere fra uke til uke. Det er det daglige arbeidet og samspillet som gir resultater. Da ser vi hverandre som kolleger, alle medarbeiderne medvirker, og leder og verneombud får et jevnt og fast samarbeid.

Så kan man spørre om vernerunden kan bli for ufarlig, slik at fokuset kun blir på det fysiske, og ikke mer krevende mellommenneskelige forhold. Da er det også

viktig at vi trener på å løse vanskelige saker, og at vi legger til rette for å skape mer åpenhet og trygghet i arbeidsmiljøet.

Og hva sier lederne? Tja, det vil nok variere, men en leder jeg har snakket med, sa det slik: «Jeg tror organiseringen av disse ukentlige vernerundene har gjort underverker».

LEIF JOHNSEN, KONSERNVERNEOMBUD, HELSE VEST

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOLD

FOTO: TROND ISAKSEN

JAN DAVIDSEN
Leder i Fagforbundet

KOMMENTAREN

Rødgrønn seier mulig i 2013

For Fagforbundets medlemmer er det minst like viktig med rødgrønn valgseier i 2013, som det var i 2009 og 2005. Lønns- og arbeidsvilkår presses stadig sterkere av eurokrisa og fri flyt gjennom EØS og Schengen. Krisa fører til sterke angrep på velferdsstaten og fagbevegelsen i Europa. Det samme er i ferd med å skje her hjemme.

Oppskriften på en ny rødgrønn valgseier er å være tydelig og offensiv i enkeltsaker og rett og slett føre rødgrønn politikk. Den brede alliansen som bar prosjektet fram til valgseier i 2005, representerer fortsatt flertallet av det norske folk. Den norske modellen har sikret velferd og sysselsetting i svært turbulente tider.

Oppskriften er ikke mer skattelette til de rike, større forskjeller, mindre penger til velferd eller noe annet av det Bondevik II-regjeringen kjempet fram. Det er heller ingen grunn til å følge Erna Solbergs oppfordring om å lære av Sverige.

Når det gjelder privatisering, er forskjellene mellom høyre og venstre åpenbare. Her kan de rødgrønne presse Høyre, KrF, Venstre og Frp hardere, både lokalt og sentralt. En god begynnelse vil være å fjerne statlige tilskudd til kommersiell bygging og drift av sykehjem og omsorgsboliger.

På tross av tabben med innføring av vikarbyrådirektivet og bråket rundt det, har regjeringen levert gode redskaper i kampen mot sosial dumping. Vi husker høyrepartienes angrep på arbeidsmiljøloven sist de satt i regjering. I Stortinget er høyresiden motstandere av de viktigste tiltakene mot sosial dumping, som solidaransvar, mer makt til tillitsvalgte og drøftingsplikt. Det er fortsatt klare og viktige forskjeller mellom partiene i synet på arbeidstakernes rettigheter.

Valgseieren i 2005 handlet om mer enn partiene som fikk flertall på Stortinget. Fagbevegelsen, miljøbevegelsen, distriktene og ungdommen skapte entusiasme og mobiliserte. Nå har mange i disse miljøene mistet troen – ikke på verdiene i prosjektet, men på viljen til å gjennomføre dem.

Fagforbundets medlemmer er opptatt av kampen mot fattigdom, arbeidet for et bærekraftig samfunn og målet om å endre nedbyggingen av landbruket og snu flyttestrømmen ut av distriktene. Utviklingen i ønsket retning går ikke fort nok. Det rødgrønne flertallet på Stortinget må gjenvinne tilliten blant tillitsvalgte og aktivister på venstresiden. For å få til det, må de ta politiske grep som viser at de er forskjellige fra høyresiden. Det kan gjenskape den entusiasmen venstresiden trenger.

oss dommen har falt

Høyesterettsdom overprøvde Trygderetten

Dommen vil få betydning for yrkessykdomssaker som blir behandlet i trygdesystemet, og særlig vil den være viktig ved videre behandling av kvikksølv-sakene.

Høyesterett har nettopp gitt et LO-medlem medhold i en sak mot staten. Saka gjelder godkjenning av luftveisplager som yrkessykdom, likestilt med yrkesskade. Medlemmet har vært eksponert for ulike løsemidler og kjemiske stoffer gjennom arbeidet og pådratt seg sykdom. Hun reiste i 2005 krav overfor NAV om at de luftveisplagene hun var blitt påført, måtte godkjennes som yrkes-

sykdom likestilt med yrkesskade. NAV avsto kravet og Trygderetten og Lagmannsretten stadfesta avslaget, som dermed blei anka til Høyesterett av LO på vegne av medlemmet.

Stridens kjerne er om det skal være et skjerpet krav til sammenhengen mellom påvirkning av helseskadelige stoffer og sykdommen, dersom den skal likestilles med yrkesskade. Her har NAV, Trygderetten og Lagmannsretten kommet til at det skal være et slikt skjerpet krav. Den skadelidte, representert av Anne-Lise Rolland i LO, hevdet at det er nok at det medisinsk sett er anerkjent at sykdomsbildet kan være forårsaket av eksponeringen på arbeidsplassen.

Ugyldig fra Trygderetten

Høyesterett ga fullt medhold i dette, og Trygderettens kjennelse er dermed ugyldig. Dette er en meget viktig avgjørelse. Det er blitt vanlig at NAV og Trygderetten stiller krav om at det mest sannsynlig må være sammenheng mellom eksponeringen og sykdommen. Dermed

har det i praksis blitt betydelig vanskeligere å få anerkjent en sykdom som yrkessykdom. Dette har blant annet Trygderetten og NAV også gjort i en rekke av kvikksølv-sakene.

Nå har Høyesterett enstemmig slått fast at det ikke stilles krav om at man må bevise at det mest sannsynlig er en sammenheng mellom eksponeringen og sykdommen. Det holder at en slik sammenheng er mulig. Det er ikke noe formelt vilkår for godkjenning at kravet til årsakssammenheng understøttes av vitenskapelige undersøkelser. Vurderingen må her som ellers bygge på alminnelig bevisbedømmelse, hvor det kreves sannsynlighetsovervekt.

NAV må endre tolkning

Dommen gir en viktig avklaring av hva som skal til for å kunne få godkjent en sykdom som yrkessykdom. Den vil få betydning for yrkessykdomssaker som blir behandlet i trygdesystemet, og særlig vil den være viktig ved den videre behandlingen av kvikksølv-sakene.

Hos Forbundsadvokatene i Fagforbundet er det glede over dommen i Høyesterett.

– Dette vil kunne få betydning for de sakene vi har gående i rettsystemet for medlemmer som har yrkessykdom for eksempel av kvikksølv eller annen skadelig påvirkning, sier forbundsadvokat Anne-Gry Rønning-Aaby.

– Høyesterett vurderer betydningen av «karakteristisk sykdomsbilde» og kravene til sammenhengen mellom skadelig påvirkning og sykdom annerledes enn Trygderetten og Lagmannsretten. Dette vil helt klart spille inn når våre saker skal avgjøres. Mange har fått avslag på søknad om godkjenning av yrkessykdom nettopp på dette grunnlaget. Dommen i Høyesterett vil få som følge at NAV må endre sin strenge fortolkning av folketrygdlovens yrkessykdomsbestemmelser, sier Rønning-Aaby.

Gruppeforsikringen kraftig forbedret

Forbundsstyret har vedtatt et nytt, forbedret tilbud om gruppeforsikring til medlemmene. Medlemmer som tidligere har reservert seg mot ordningen får ny mulighet til å vurdere den nye forsikringspakken i november.

– Siden innholdet er blitt bedre på flere punkter, skal de som har reservert seg også få mulighet til å takke ja til forsikringen uten helseerklæring, men det blir ingen tvang. De som fortsatt ikke ønsker denne forsikringen, kan bare se bort fra hele henvendelsen, så skjer det ingen ting, sier Elin Veimo, hovedkasserer i Fagforbundet.

Gruppeforsikringen består av tre deler. En ulykkesforsikring, en dødsfallsforsikring og en uføreforsikring. Det er uføredelen av forsikringen som nå har blitt vesentlig bedre. Den vil omfatte større aldersgrupper enn før og vil også gi utbetaling mens man går på arbeidsavklaringspenger og venter på avgjørelse om varig uførhet.

– Vi har forhandlet lenge om dette nye tilbudet og har tro på den løsningen vi nå kan tilby medlemmene, sier Veimo.

Verneombudets dag

Under Fagforbundsukene oppfordres alle fagforeninger til å sette av onsdag 31. oktober til «Verneombudets dag». Fagforeningene bestemmer selv sine aktiviteter under Fagforbundsukene 2012 i uke 44 og 45, og om de vil bruke en eller begge ukene. Fra forbundet sentralt er det et sterkt ønske om at alle skal sette av onsdag 31. oktober til verneombudet – den tredje tillitsvalgte. Alle virksomheter med mer enn ti ansatte skal ha verneombud. Der Fagforbundet har flest medlemmer, får forbundet også verneombudet.

Nye www.fagforbundet.no

Siden 3. juli har Fagforbundet hatt nytt utseende på nett. De nye nettsidene viser mangfoldet i forbundet.

Fagforbundets nettsider er veldig populære, særlig i konfliktperioder. Under kommunestreiken mellom den 14. mai og 6. juni var det over en og en halv million besøkende på fagforbundet.no. De nye nettsidene tar hensyn til at stadig

Studenter + Fagforbundet = sant

FOTO: MORTEN KRISTENSEN

Studenter forstår ofte ikke at det er viktig å fagorganisere seg også mens de studerer. Men i Oslo opplevde Fagforbundet Ungdom at de gjerne melder seg inn når de bare får tenkt seg om litt.

I august strømmet nye og gamle studenter til høyskoler og universiteter i hele landet. Da var Fagforbundet Ungdom på plass.

I Oslo er Fagforbundet Ungdom er en

av hovedsponsorene for årets studentfestival

– Folk kommer gjerne bortom og tar en vaffel og en prat om Fagforbundet, sier Tom Lindboe, nestleder i ungdomsutvalget i Oslo. Han sto på stand under studentfestivalen STUDiO og kan fortelle at mange kommer tilbake.

– Innmeldingen har rett og slett vært eventyrlig, smiler Lindboe.

Medlemmer på mange tariffområder

– De tillitsvalgte må huske at foreningen kan ha medlemmer innen alle ulike områder. Vi tar vare på alle i Fagforbundet, formaner Unni Rasmussen, leder av Fagforbundets sentrale forhandlingsenhet. Meklingen mellom partene på Energiavtalen i KS bedrift starter 25. september.

Følgende avtaler og overenskomster skal også til forhandling, men dato er ikke fastsatt:

- Mønsteravtale for tannhelsesekretærer (Virke)
- Ulna AS og BAB omsorg AS (Virke)
- Ambulanseoverenskomsten (NHO Service)

- Kino/Hero mottak/Blindeforbundet (NHO)
- Følg med på Fagforbundets hjemmesider, der du finner oppdatert kalender og mer informasjon.

Oppdatert lønnsinformasjon

På de tariffområdene der resultatet er godkjent i uravstemning, gjelder nye satser. Ved å logge seg inn i medlemsportalen, får medlemmene automatisk opp sin gjeldende tariffavtale ettersom de blir godkjent og ferdigbehandlet.

Se også baksida.

Etter hvert vil fylkessidene og fagforeningssidene også få nytt utseende. Leder du etter informasjon, bruker du søk som kommer med forslag mens du skriver, slik vi kjenner det fra Google og liknende. Du klikker deg rett til alle relevante steder og dokumenter derfra. Dette er måten de fleste nettbrukere er vant til å finne fram i dag.

oss faglig kokebok

Har arbeidsgiver adgang til å spørre om sykefravær i ansettelsesintervjuer? Et nylig tilfelle viser at det kan være lurt å bli enige om noen av premissene allerede før intervjurunden begynner.

En av våre tillitsvalgte deltok nylig i en intervjurunde hvor det ble stilt spørsmål til søkerne om fravær de siste seks månedene. Da Fagforbundets tillitsvalgte protesterte, viste arbeidsgiver til lovens forarbeider. Når noen viser til forarbeider eller tidligere dommer uten å si noe konkret om innholdet, kan det være forsøk på herseteknikk.

Arbeidsmiljølovens § 9-3 slår fast at: «Arbeidsgiver må ikke i utlysningen etter nye arbeidstakere eller på annen måte be om at søkerne skal gi andre helseopplysninger enn dem som er nødvendige for å

Spørsmål om sykefravær i ansettelsesintervjuer

utføre de arbeidsoppgaver som knytter seg til stillingen. Arbeidsgiver må heller ikke iverksette tiltak for å innhente helseopplysninger på annen måte.»

Spørsmål om fravær i tidligere jobb vil kunne oppfattes som en indirekte måte å spørre om helsesituasjonen. Dette gir ikke AML åpning for å gjøre. Personopplysningsloven (§ 8 bokstav f) sier at arbeidsgiver vil kunne innhente opplysninger i den utstrekning det er nødvendig for å ivareta en «berettiget interesse».

I Odelstingsproposisjon nr. 49 (2004-2005) – altså i forarbeidene – sier Arbeidsdepartementet at «nødvendighet» knyttes til «de oppgaver som knytter seg til stillingen» og at det «kun er de strengt saklige formål som kan ivaretas.» Videre sier de at det «... imidlertid ikke (skal) være tillatt å stille generelle spørsmål om risiko for framtidige sykdommer eller helseproblemer.»

Ikke anledning

Departementet mener at det i praksis ikke vil være mulig å ta opp spørsmål om tidligere sykefravær uten at også spørsmålet om personens helsetilstand samtidig vil måtte komme opp. På bakgrunn av dette er det derfor rimelig klart at arbeidsgiver ikke har anledning til å stille spørsmål om tidligere fravær i ansettelsesintervjuer.

I tilfellet der Fagforbundets tillitsvalgte var med på intervjuet, stoppet hun arbeidsgiver. Hun sa at dette spørsmålet ikke skulle stilles eller besvares. All ære til henne for det, men det hadde nok vært en bedre løsning hvis alle de som skulle delta på intervjurunden på forhånd hadde blitt enige om nødvendigheten av å stille spørsmål om søkerens helse – og hvordan spørsmålene skulle stilles.

Fagforbundet siden sist

■ Avtalen mellom Landssamanslutninga for nynorskkommunar (LNK) og Fagforbundet er reforhandla og inneber ei utviding av tidlegare avtaler. Han legg vekt på kursing av tilsette i kommunane/i Fagforbundet og profilering av Fagforbundet. Verdien av avtalen er sett til 980 000 kroner per år.

■ Kulturarbeidere i Fagforbundet får ny brosjyre. Brosjyren skal være ferdig til Norsk kulturforums (NOKU) konferanse på Hell 24. – 25. september. Konferansen handler om «Kultur for samhandling» og setter søkelys på kulturens plass og rolle i folkehelsearbeidet.

■ LO i Sverige arrangerer sin 27. kongress fra 25. til 28. mai 2013. Fra norsk LOs ledelse deltar både LO-leder Roar Flåthen og nestleder Gerd Kristiansen.

■ LO fordømmer vold og drap på gruvearbeidere ved Lonmin Marikana-gruven i Sør-Afrika. 36 mennesker ble drept da politiet åpnet ild mot streikende gruvearbeidere den 16. august. LO er også bekymret for konfliktnivået mellom rivaliserende fagforeninger.

■ I Zimbabwe har det offentlige eide e-verket sagt opp 135 ansatte fordi de truet med streik. IndustriALL Global Union driver protestaksjonen.

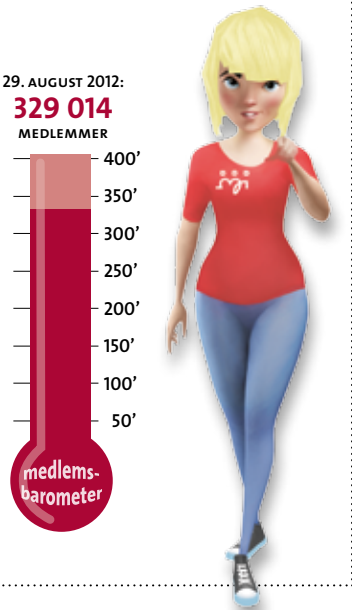
■ Internasjonal transportarbeiderføderasjon (ITF) stod bak en støttedag for 305 tyrkiske luftfartansatte som er urettmessig sagt opp fra Turkish Airlines. Det ble aksjonert på flyplasser over hele verden den 30. august.

■ På Internett kan du støtte dem og fagforeningskamerater i andre land som trenger solidaritet. Du finner aksjonene på <http://labourstart.org/>

■ Før skolestart holdt Framfylkingen landsleir på Solbakken Folkehøgskole i Sør-Odal med rundt ett hundre deltakere fra Norge og Finland. I tillegg til leirbål og gode diskusjoner, drev deltakerne blant annet med teater, tur i skog og mark, orientering, dans og film.

■ Fagforbundets leder Jan Davidsen og Industri Energi-leder Leif Sande avduket en minneplate til ære for freds- og miljøaktivist Ole Kopreitan da Nei til Atomvåpen holdt sin årlige Hiroshima-markering ved Fredsmonumentet på Youngstorget i Oslo den 6. august.

■ Vi har vokst med 4765 hittil i år; av disse er 2418 yrkesaktive.

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
marianne.billing@fagforbundet.no
maria.wattne@fagforbundet.no
morten.kristensen@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 31. august 2012
OPPLAG: 17 000
TRYKK: Aktietrykkeriet
ISSN: 1891-2184

FOTO: MARIANNE BILLING

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

Ny rekord:

Sammen med hundrevis av andre unge tillitsvalgte har Tom Lindboe satt rekord. Han var med da LOs sommerpatrulje besøkte bedrifter for 27. året på rad.

Tom Lindboe

I løpet av en treukersperiode fikk 6 303 arbeidsplasser over hele landet besøk. Lindboe, nestleder i ungdomsutvalget i Fagforbundet Oslo, tror sommerpatruljen hjelper og bevisstgjør.

Brudd på hver femte arbeidsplass

– Til sammen fant vi lovbrudd 1130 steder, omtrent på hver femte arbeidsplass. Lindboe mener det er viktig å fortelle arbeidsgiverne at det ikke er vits i å lure ungdommene ved å påstå at de har tariffavtale når de ikke har det, eller ved å ikke gi overtidbetaling eller ha gyldige arbeidskontrakter. Det er på tide at arbeidsgiverne skjønner at det lønner seg å ha trygge arbeidstakere som trives.
– De må ta seg selv i nakken, mener Lindboe.

Neste sommer

Lindboe jobber med feilsøk og vedlikehold av elektriske anlegg i avløpsetaten i Oslo. I tre år har han vært ungdomstil-

tsvalgt i Fagforbundet Vann- og avløps-etatens fagforening. Det tok ikke lang tid fra den unge elektrikerer begynte å jobbe i kommunal sektor til han engasjerte seg i fagforeningsarbeid. I år deltok Lindboe i sommerpatruljen for andre gang. Det blir neppe siste.

– Vi var to fra ungdomsutvalget i Fagforbundet Oslo som var med. I Oslo og Akershus kontrollerte vi cirka 1 000 arbeidsplasser. Det har vært god stemning og godt samarbeid. Jeg er kjempefor-nydd, forteller Lindboe.

Kommune og stat best

Medlemmer fra ungdomsutvalget satset på typiske Fagforbundet-arbeidsplasser: Park og idrett, gravferdsetaten, sykehjem, andre helse- og omsorgsinstitusjoner og dyreklinner.
– Alt var på stell. Det eneste bruddet vi fant, var at noen som jobbet på en gravlund ikke hadde tilgang til spiserom. LO-patruljen sjekka også frisørsalon-

ger, hudpleieklinner og spa. Ved nesten alle stedene fant de mangler. Omtrent halvparten av bruddene hadde med mangelfull eller manglende arbeidskontrakt å gjøre.

– Det og manglende overtidbetaling er gjengangere på landsbasis. Vi finner alltid folk som jobber ekstremt mange timer. Kommunalt er det bra, privat er det ikke så bra, forteller Lindboe.

– Ditt beste verveargument?

– Vi er den største organisasjonen. Uansett hvor du jobber i Norge har vi folk som kan hjelpe deg. Vi har tross alt 17 000 tillitsvalgte. Og vi kan hjelpe deg i alt, enten det er en liten diskusjon med sjefen eller en ulovlig oppsigelse. Du har mulighet til å si din mening, og nå fram, i stedet for å stå aleine.

MARIANNE BILLING

OSS NYTT OM NAVN | oss@fagforbundet.no

Fra 1. september får Fagforbundet Nes-set flere nye tillitsvalgte: **SISSEL EBBESEN BUGGE** blir hovedtillitsvalgt, **LAILA IREN HÅNDE** blir varahovedtillitsvalgt, **VIVIAN HØSTENG** blir kasserer og **HEGE FRISVOLL JØRSTAD** tar over revisorvervet.

MONRAD REIGSTAD var hovedtillitsvalgt i Hordaland fylkeskommune fram til han ble pensjonist, og leder nå pensjonistgruppa.

NATACHA V RIVERA er hovedtillitsvalgt i Hordaland fylkeskommune for medlemmer i 14 fagforeninger. Hun kommer fra en rådgiverstilling på fagopp-læringskontoret.

STEIN OLAV RINGEN fra Sosiale institu-sjoners fagfore-ning er valgt til poli-tisk sekretær i Fagforbundet Oslo.

ROGER SKOG er ny le-der i Fagforbundet Lenvik.

ANITA LUNDE, tidligere leder av Fagfor-bundet Tvedestrand, er valgt til hovedtil-litsvalgt. Ny leder i Fagforbundet Tvede-strand er **BRIT SCHOU**.

FRØYDIS S HAALAND er regiontillitsvalgt i Bufetat region vest for Rogaland, Sogn og Fjordane og Hor-daland. Hun kom fra en kontor-faglig stil-ling ved beredskaps-hjemmene i Bergen.

DAGMAR R HILLESTAD er hovedtillitsvalgt i Hordaland fylkes-kommune for med-lemmer i 14 fagfore-ninger og kommer fra en rådgiverstil-ling på organisa-sjonsavdelinga.

Fagforbundet Oppegård har valgt **NINA GILLEBO PET-TERSEN** (t.v.) som le-der og hovedtillits-valgt og **KERSTI PAPE** til hovedtillistvalgt og opplæringsan-svarlig.

Gode resultater

Siden sist har Fagforbundet kommet til enighet med arbeidsgiverne på flere tariffområder. Resultatene er i tråd med våre krav. Vi har fått gode gene-relle tillegg, økte minstelønnssatser og bestemmelser som styrker rettigheter for innleide vikarer. Resultatene er på linje med hva de kommuneansatte fikk i KS-oppgjøret. Det betyr likere vilkår for flere ansatte:

Forhandlingene mellom Fagforbundet og Virke om overenskomsten for kino-ansatte kom i havn den 27. august. Re-sultatet gir økt minstelønn og et gene-relt tillegg på 3,50 i timen fra 1. april 2012. Dette går nå til uravstemning.

Fagforbundet og FUS kom i havn den 21. august. Fagforbundets medlemmer i Trygge barnehager får i all hovedsak samme lønnstillegg som i PBL-barne-hagene. Resultatet går til uravstemning blant 700 medlemmer på området.

98 prosent av Fagforbundets medlem-mer i private barnehager (PBL-A) sa ja til ny hovedtariffavtale. Nye lønnsatser gjelder fra 1. juni, og avtalen gjelder fra 1. mai 2012 til 30. april 2014.

Fagforbundet og arbeidsgiverforenin-gen Samfo kom til enighet om en ny tariffavtale for virksomheter i bolig-samvirket den 18. juli. Minstelønnssat-sene heves med 11 700 kroner.

Den 2. juli fikk vi et resultat for private virksomheter i spesialisthelsetjenes-ten (Virke). Alle får et generelt tillegg på minst 12 000 kroner. Minstelønns-satsene øker betydelig og lørdags- og søndagstillegget heves til minst 50 kro-ner timen. Over 96 prosent av medlem-mene sa ja til den nye avtalen i urav-stemning.

Den 29. juni kom Spekter helse og LO-forbundene til enighet. Resultatet ble minst 12 000 kroner til alle de sykehu-sansatte. Over 94 prosent av medlem-mene sa ja til den nye avtalen.

29. juni aksepterte Energi Norge, EL & IT Forbundet og Fagforbundet mekle-rens forslag til løsning for energio-verenskomsten.

Den 20. juni kom partene til enighet om tariffområdet Kirkelig arbeids-giver- og interesseorganisasjon (KA). De ansatte beholder 16-årstrinnet på ansiennitetsstigen. Over 95 prosent av medlemmene sa ja til den nye avtalen i uravstemning.

Og sist, men ikke minst, sa 95 prosent av medlemmene som deltok i urav-stemningen for KS-området ja til årets tariffoppgjør i kommunesektoren.

Se hele resultatet og les mer om alle tariffoppgjørene på www.fagforbun-det.no/tariff. Se også side 3.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no
Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!